

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
EUROPOS <i>IUS COMMUNE</i> LIETUVOS TEISINĖJE SISTEMOJE	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: prof. dr. (HP) Jevgenij Machovenko Kitas: -	Vilniaus universitetas, Teisės fakultetas, Viešosios teisės katedra Saulėtekio al. 9, I rūmai, LT-10222, Vilnius 405 kab., tel. (8 5) 2366175, el. paštas: vtkatedra@tf.vu.lt

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Antroji	Privalomasis

Igyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)
Auditorinė	8 (pavasario) semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: Teisės istorija	Gretutiniai reikalavimai (jei yra):

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	133	48	85

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
Suteikti nuoseklių žinių apie Europos Sąjungos teisės pirmąją – Europos <i>ius commune</i> – atsiradimą, raidą ir jos viešosios ir privatinės teisės institutų integravimą į Lietuvos teisinę sistemą 1240–1990 m., kritiškai analizuoti ir vertinti su tuo susietus Lietuvos teisėkūros, jurisprudencijos ir jurisdikcijos posistemių pokyčius, daug dėmesio skiriant lyginamojo teisės mokslo metodo taikymo ir teisinio argumentavimo įgūdžių ugdymui. Formuojami gebėjimai suvokti ir aiškinti keturių istorinių tipų – senovės, viduramžių, moderniojo, postmoderniojo tipo – Lietuvos teisę, lyginant ją su kitose Europos šalyse galiojusia ir galiojančia teise, teisingai taikyti teisės mokslo metodus, analizuoti pirminius (istorinius ir aktualius) teisės šaltinius; identifikuoti teisės raidos problemas, analitinio ir kritinio mąstymo bei komunikacinių gebėjimų ugdymas.		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Studentas: - žinos ir gebės išskirti Europos <i>ius commune</i> šaltinius, turinį, struktūrą, reikšmę ir sąsają su Vakarų teisės tradicija ir Lietuvos teisine sistema;	Paskaitos (probleminis dėstymas), seminarai (pirminių ir antrinių istorinių teisės šaltinių analizė, grupės diskusija ir užduočių atlikimas), savarankiškas darbas (tiriamieji metodai – informacijos paieška, atranka, kritinė lyginamoji analizė).	Diskusiniai klausimai analizuojant pirminius istorinius teisės šaltinius, kontrolinės užduoties atlikimas, galutinis testas.
- suvoks ir aiškins Europos <i>ius commune</i> ir Lietuvos teisės gentinę, luominę, pilietinę ir bendražmogiškąją prigimtį bei esmę, formavimosi dėsninumus, raidos tendencijas; - gebės analitiškai palyginti ir kritiškai įvertinti Europos <i>ius commune</i> ir Lietuvos teisę istorinių teisės tipų (senovės, viduramžių, moderniosios, postmoderniosios teisės) požiūriu;	Paskaitos (probleminis dėstymas), seminarai (pirminių ir antrinių istorinių teisės šaltinių analizė, grupės diskusija ir užduočių atlikimas), savarankiškas darbas (tiriamieji metodai – informacijos paieška, atranka, kritinė lyginamoji analizė).	Diskusiniai klausimai analizuojant pirminius istorinius teisės šaltinius, kontrolinės užduoties atlikimas, galutinis testas.
- gebės inovatyviai ir integraliai taikyti žinias, naudojant naujausias teisės istorijos mokslo tendencijas besiformuojančios postmoderniosios teisės mokslo paradigmos kontekste;	Paskaitos (probleminis dėstymas), seminarai (pirminių ir antrinių istorinių teisės šaltinių analizė, grupės diskusija ir užduočių atlikimas), savarankiškas darbas (tiriamieji metodai – informacijos paieška, atranka, kritinė lyginamoji analizė).	Diskusiniai klausimai analizuojant antrinius istorinės teisinės informacijos šaltinius, kontrolinės užduoties atlikimas, galutinis testas.

- galės raštu ir žodžiu, argumentuotai, remiantis teisės istorijos teorinėmis ir istorinių bei aktualių teisės tekstų analizės metu įgytomis žiniomis kritiškai ir logiškai perteikti savo idėjas, mintis;	Seminarai (pirminių ir antrinių istorinių teisės šaltinių analizė, grupės diskusija ir užduočių atlikimas), savarankiškas darbas (tiriamieji metodai – informacijos paieška, atranka, kritinė lyginamoji analizė).	Diskusiniai klausimai analizuojant pirminius ir antrinius istorinius teisinės informacijos šaltinius, kontrolinės užduoties atlikimas, galutinis testas.
- gebės savarankiškai analizuoti, lyginti suvokti ir teisingai interpretuoti istorinius ir aktualius Europos teisės tekstus, jų kūrimo ir sisteminimo darbus, įvertinti vaidmenį kuriant egzistuojančių ES ir Lietuvos teisinių sistemų pamatus;		
- galės analizuoti ir etiškai vertinti istorinius ir aktualius teisės tekstus, mokės savarankiškai dirbti ir naudotis teisinės informacijos duomenų bazėmis, klasikiniiais ir moderniaisiais Lietuvos ir užsienio teisės tyrinėtojų darbais bei kitais šaltiniais, reikalingais teisės žinių gilinimui bei studijų tęsimui.	Seminarai (pirminių ir antrinių istorinių teisės šaltinių analizė, grupės diskusija ir užduočių atlikimas), savarankiškas darbas (tiriamieji metodai – informacijos paieška, atranka, kritinė lyginamoji analizė).	Diskusiniai klausimai analizuojant antrinius istorinės teisinės informacijos šaltinius, kontrolinės užduoties atlikimas, galutinis testas.

Temos	Kontaktinio darbo valandos						Savarankiškų studijų laikas ir užduotys		Užduotys
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	
1. Europos <i>ius commune</i> definicija, struktūra, chronologija, istoriografija.	2						2	2	Antrinių istorinių teisinės informacijos šaltinių analizė, kontrolinės užduoties atlikimas.
2. Europos <i>ius commune</i> sąsaja su senovės (antikos) teisinėmis sistemomis. Barbarų teisė v. romėnų teisė?	4		2				6	9	Pirminių ir antrinių istorinių teisinės informacijos šaltinių analizė, kontrolinės užduoties atlikimas.
3. Europos <i>ius commune</i> sąsaja su Vakarų teisės tradicija ir viduramžių teise. Romaniška <i>ius commune</i> v. bizantiška <i>ius commune</i> ?	4		2				6	7	Pirminių ir antrinių istorinių teisinės informacijos šaltinių analizė, kontrolinės užduoties atlikimas.
4. Lietuvos teisinės sistemos europeizavimas ir vakarietinimas. Homogeninė Lietuvos teisinė sistema v. heterogeninė Lietuvos teisinė sistema?	4		2				6	9	Pirminių ir antrinių istorinių teisinės informacijos šaltinių analizė, kontrolinės užduoties atlikimas.
5. Europos <i>ius commune</i> įtaka Lietuvos konstitucingumo raidai. Asmuo ir kolektyvas v. valstybė?	4		2				6	7	Pirminių ir antrinių istorinių teisinės informacijos šaltinių analizė, kontrolinės užduoties atlikimas.
6. Europos <i>ius commune</i> inkorporavimas į Lietuvos viešosios ir privatinės teisės institutus iki 1795 m.	8		4				12	14	Pirminių ir antrinių istorinių teisinės informacijos šaltinių analizė, kontrolinės užduoties atlikimas.
7. Modernioji Europos <i>ius commune</i> 1918–1940 m. Lietuvos teisinėje sistemoje.	4		2				6	6	Pirminių ir antrinių istorinių teisinės informacijos šaltinių analizė, kontrolinės užduoties atlikimas.
8. Ar 1795–1918 ir 1940–1990 m. Lietuvoje buvo moderniosios ir postmoderniosios Europos <i>ius commune</i> institutų?	2		2				4	5	Pirminių ir antrinių istorinių teisinės informacijos šaltinių analizė, kontrolinės užduoties atlikimas.
								26	Pasirengimas egzaminui.
Iš viso	32		16				48	85	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Aktyvumas seminaruose (diskusiniai klausimai arba kontrolinė užduotis)	40	Semestro metu	Kiekvieno seminaro metu 0,5 balo vertinamas konstruktyvus dalyvavimas grupės diskusijoje, analizuojant pirminius ir antrinius istorinės teisinės informacijos šaltinius, turiningų kritinių pastabų teikimas ir kitų diskusijos dalyvių komentavimas arba kontrolinės užduoties atlikimas (atsakymas į atvirą probleminį klausimą). Surinktų balų suma prireikus suapvalinama iki sveiko skaičiaus ir pridedama (slenkstis ≥ 2) prie egzamino balų.
Egzaminas	60	Semestro pabaigoje	Testas, raštu atsakant į 20 uždarų dėstytojo pateiktų klausimų, kurio metu studentai turi parodyti žinias, Europos <i>ius commune</i> ir Lietuvos teisės raidos problematikos suvokimą, gebėjimus ir įgūdžius interpretuoti pirminę istorinę ir aktualią teisinę medžiagą. Atsakymai vertinami 10 balų sistema, skiriant už kiekvieną teisingą atsakymą po 0,5 balo, sumuojant ir (prireikus) suapvalinant iki sveiko skaičiaus (slenkstis ≥ 5), dauginant gautą suapvalintą sumą iš 0,6.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
MACHOVENKO, J.	2018	Valstybė, viešoji valdžia, suverenitetas ir šių idėjų tęstinumas Lietuvos Valstybės Tarybos konstituciniuose aktuose. <i>Parlamento studijos</i> .	t. 24	
GRIŠKEVIČ, L.; MACHOVENKO, J.; PAUŽAITĖ- KULVINSKIENĖ, J.; VAIČAITIS, V. A.	2016	Lietuvos konstitucionalizmo istorija (istorinė Lietuvos konstitucija). 1387 m. – 1566 m. – 1791 m. – 1918 m. – 1990 m.: monografija		Vilnius: Vilniaus universitetas; Vilniaus universiteto leidykla
MACHOVENKO, J.	2014	Europos <i>ius commune</i> Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės teisinėje sistemoje. In Švedas, G. (vyr. moksl. red.). <i>Europos Sąjungos teisės įtaka Lietuvos teisinei sistemai: mokslinių straipsnių, skirtų Europos Sąjungos teisės įtakai Lietuvos konstitucinei, administracinei, aplinkos apsaugos, baudžiamajai, civilinei ir civilinio proceso, darbo ir socialinės apsaugos bei finansų teisei, rinkinys</i>		Vilnius: Vilniaus universitetas
HATTENHAUER, H.	2015	Europos teisės istorija. Iš vokiečių kalbos vertė J. Galginaitis, A. Galginaitytė	t. 2	Vilnius: VĮ Registrų centras
HATTENHAUER, H.	2009	Europos teisės istorija. Iš vokiečių kalbos vertė J. Galginaitis, A. Galginaitytė	t. 1	Vilnius: VĮ Registrų centras
BERMAN, H. J.	1999	Teisė ir revoliucija. Vakarų teisės tradicijos formavimasis. Iš anglų kalbos vertė A. Šliogeris		Vilnius: Pradai
Papildoma literatūra				
MACHOVENKO, J.	2018	1791 metų Abiejų Tautų Respublikos Konstitucija. Iš <i>Lietuvos konstitucionalizmas: ištakos, raida ir dabartis</i> .		Vilnius: Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas
MACHOVENKO, J.	2015	Modernieji valstybės konstituciniai pamatai bendravaltystinėse LDK privilegijose. <i>Teisė</i>	t. 94	Vilnius: Vilniaus universitetas
ZWEIGERT, K.; KÖTZ, H.	2001	Lyginamosios teisės įvadas. Iš vokiečių kalbos vertė D. Gečienė ir V. Nekrošius		Vilnius: Eugrimas
VAIŠVILA, A.	2000	Teisinės valstybės koncepcija Lietuvoje		Vilnius: Bendros įm. UAB „Litimo“ leidykla